

KALENDEREN

Å er det første bogstav i ÅR. "Når det er nytår starter et nyt år," siger Læsefidusen.
"Det er vinter, når det er nytår og træerne står uden blade".
Lad os tegne et årshjul med de fire årstider, der kommer og går."

Citat fra Å-siden i *Læsefidusens ABC* af Maj-Britt Westi

Hvad?

KALENDEREN er navnet på en række årshjulaktiviteter, der sætter fokus på begrebet TID. Vi ser på en fysisk kalender og taler om årets tider. Hjælp barnet til at få en forståelse for årets begivenheder: fødselsdage, ferier og særlige dage. Lad barnet sætte ord på begrebet TID, som måles i dage, uger og måneder. Sammenlign en kalender (der viser året lineært) med en tegning af et årshjul (der viser året cyklisk). Vi inddeler kalenderåret i de fire årstider.

AKTIVITET A: Leg og drej årshjulet.

AKTIVITET B: Leg med årshjulet.

AKTIVITET C: Leg med kalender.

Hvorfor?

KALENDEREN støtter barnet i at få en forståelse for tid og blive bevidst om, at der sker noget på bestemte tider af året. Vi støtter barnet ved at stille spørgsmål: *Hvornår skal du starte i skole? Hvornår er det din fødselsdag? Hvornår skal du.....?*

Hvordan?

Før:

Sådan kan du forberede, den aktivitet du vælger:

1. Tjek litteraturlisten. Udvælg og lån litteratur.
2. Tjek listen med printark. Udvælg og print:
ARK 18: ÅRSHJUL (Å-siden i Læsefidusens ABC)
3. Tjek huskelisten. Skriv dine egne noter på huskelisten.

Mens:

Sådan kan du gøre, men følg barnets interesse i situationen:

AKTIVITET A: Leg og drej årshjulet

1. Print arket med årshjulet fra ARK 18: ÅRSJUL
2. Farv og skriv
3. Lad barnet klippe årshjulet ud og lim det på et stykke karton eller en paptallerken. Sæt en prøveposeclips i midten. Årshjulet kan nu drejes og på den måde illustrere årets gang
4. Find barnets fødselsdag på årshjulet og marker det med et flag (tegning eller klistermærke)
5. Spørg barnet:
 - *Hvor mange år er du?* – Lad barnet dreje årshjulet
 - *Hvilken måned er vi i nu?* – Lad barnet dreje årshjulet
 - Tal om hvornår man begynder i skolen – måske kan du, som voksen, fortælle barnet om din første skoledag?
6. Tegn dine årshjulaktiviteter
Spørg barnet:
 - *Kan du tegne et træ?* Tal om det I har tegnet.
 - *Hvordan ser træet ud, når det er sommer og efterår eller når det er vinter og forår?*
7. Læs I-siden i Læsefidusens ABC og tal om ordet "IS".
Kan I finde andre ord om årstiderne?

AKTIVITET B: Leg med årshjulet

1. Print årshjulet ud og farv og skriv.
2. Lad barnet klippe årshjulet ud i 4 "pizza"-stykker – 1 for hver årstid
3. Lad barnet samle brikkerne, mens I taler om årstiderne
4. Tæl brikkerne – spørg barnet: *Hvor mange årstider er der?*
5. Klip årshjullet ud i yderligere tolv måneder
(I kan evt. vælge at printe et nyt årshjul, så I har 2)
Tæl brikkerne – spørg barnet: *hvor mange måneder er der på et år?*
6. Lad barnet samle brikkerne, mens I taler om månederne.
7. Lad barnet vælge den måned, det har fødselsdag.
Spørg barnet: *Hvordan ser årstiden ud, når du har fødselsdag?*

AKTIVITET C: Leg med kalender

Find en kalender, enten på nettet eller måske har I allerede en?

Man kan også købe en "gør det selv"-kalender i boghandelen.

- Hjælp barnet med at tegne små flag på datoerne ud for sin egen og familiens fødselsdage
Læs evt. Ø-siden i Læsefidusens ABC og snak om fødselsdagsønsker.
- Farv, hvornår I har ferie

- Sæt klistermærker eller lav tegninger ud for særlige dage f.eks. en lille bog, når I skal på biblioteket.
- Lad barnet lave en tegning for hver måned.

Efter:

Sådan kan du afslutte og evaluere den aktivitet, du har gennemført:

- Brug kalenderen i hverdagen med barnet
- Brug også en ugeplan eller skoleskema sammen med barnet:
<https://dansklf.dk/sites/default/files/skoleskema-laesefidusen-blaa-gul-2021.pdf> og tal om hvad I skal i ugens løb. Læs evt. U-siden i Læsefidusens ABC
- Opret jer, og brug "Mødestedet" på www.sprogsporet.dk/sammen-om-skolestart
- Print diplom til barnet.
- Lad barnet skrive sit navn på diplomet.

Litteraturliste

1. Alejandro Algarra: Vejret og årstiderne (2020)
2. Anne Sofie Allermann: Tid (2020)
3. Simona Ciralo: Når vinteren kommer (2020)
4. Emilia Dziuba: Et år i skoven (2021)
5. Lone Elmstedt Bild: Elis verdensrum (2020)
6. Elvira Fragola: Et eventyrligt efterår i Mumleby (2016)
7. Elvira Fragola: En vidunderlig vinter i Mumleby (2016)
8. Elvira Fragola: Et fantastisk forår i Mumleby (2017)
9. Elvira Fragola: En sødmefuld sommer i Mumleby (2017)
10. Nannie Kuiper: 12 måneder (2011)
11. Mogens Lorentzen: Nord og syd og øst og vest (1999)
12. Erik Trigger Olesen: Måneelevatoren (2002)
13. Imke Rudel: Året rundt (2013)
14. Maj-Britt Westi: Læsefidusens ABC - Å-siden, U-siden og Ø-siden

Liste med printark

ARK 18: ÅRSHJUL (Å-siden i Læsefidusens ABC)

Huskeliste

Du skal bruge:

- Saks
- Lim
- Prøveposeclips (kan også udelades og bare drejes)
- Papir – A4 og A3
- Farveblyanter
- Kalender (eller tolv A4 ark)
- Evt. små klistermærker
- Søg på nettet: print kalender f.eks. <https://kalendersiden.dk> eller skoleskema <https://dansklf.dk/sites/default/files/skoleskema-laesefidusen-blaa-gul-2021.pdf>
- Paptallerken
- Karton
-
-

Årshjulaktiviteterne KALENDEREN er udarbejdet af Holbæk Bibliotekerne

Sammen om Skolestart er støttet af Slots- og Kulturstyrelsen og er et samarbejde mellem Bibliotekernes Sprogspor og Dan sklærerforeningen. Se mere på sprogsporet.dk/sammen-om-skolestart

Illustrationer: Gunhild Rød ©Dan sklærerforeningens forlag